

แผนงานสร้างเสริมสุขภาพ คนพิการในสังคมไทย

ในสังคมไทย “ความพิการ” ถูกทำให้รับรู้และเข้าใจ จากชุดความรู้ที่จำกัด ทำให้การให้คุณค่าและความหมายกับ “คนพิการ” มีความผิดเพี้ยนบิดเบือนไปจากที่ควรจะเป็น และในกระแสความเข้าใจหลักมักมองว่า “ความพิการ” เป็นภาวะไร้ความสามารถ และ “คนพิการ” ก็นำมาซึ่ง “ความเป็นภาระ” ต่อสังคมและครอบครัว นั้นหมายความว่า “ทุน” จากความเป็นมนุษย์คนหนึ่ง ของสังคมถูกละเลยมองข้ามไปอย่างน่าเสียดาย แม้จะมีการประกาศใช้ พ.ร.บ.ฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ พ.ศ. ๒๕๓๔ แล้วก็ตาม แต่ในทางปฏิบัติกลับพบว่าสังคมไทยยังไม่คิดที่จะทำอะไรอย่างจริงจัง เพื่อแสดงคุณค่า และศักดิ์ศรีของคนพิการ การละเลยหรือกีดกันคนพิการออกนอกระบบนี้ อาจกล่าวได้ว่าเป็นการกีดกัน ข่มเหงมนุษย์ด้วยกันเอง หน้าที่อาจสร้างความทุกข์ยากลำบากให้คนพิการ อย่างรู้เท่าไม่ถึงการณ์อีกด้วย

แผนงานสร้างเสริมสุขภาพคนพิการในสังคมไทย

ตึกพัฒนาวิชาการ ชั้น ๒ ศูนย์สิรินธรเพื่อการฟื้นฟูสมรรถภาพทางการแพทย์แห่งชาติ
๘๘/๒๖ ถ.ติวานนท์ ต.ตลาดขวัญ อ.เมือง จ.นนทบุรี ๑๑๐๐๐
โทร. ๐-๒๙๕๕๑-๐๘๓๐, ๐-๒๙๕๕๑-๐๗๓๕ <http://www.pikan.com>

เขียน...

จุลสาร สสพ.

“...น้อยก็หนึ่ง”

แผนงานสร้างเสริมสุขภาพคนพิการในสังคมไทย

ในฉบับ...

สิ่งแวดล้อม...บนโลกใบเดียวกัน...
ตรงไหนจึงพอดี ๑

การสื่อสารสังคม สสพ. ๕

ชีวิตที่รู้จัก “พอ” ๙

The Color of Paradise ๑๓

สวัสดีปีใหม่ท่านผู้อ่านทุกท่าน ในโอกาสเริ่มต้นปีใหม่ ๒๕๕๐ แผนงานสร้างเสริมสุขภาพคนพิการในสังคมไทย ขอส่งความปรารถนาดีให้ทุกท่านมีความสุขอย่าง **พอเพียง** และรู้สึก **พอใจ** ในการมีชีวิตอยู่ตลอดปี และตลอดไป

อันว่า **"ความสุขอย่างพอเพียง"** นั้นจะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อ คนเรารู้สึกเป็นอิสระจากพันธนาการทั้งหลายอย่างแท้จริง มิใช่เพียงการหลุดพ้นจากพันธนาการทางกายภาพเท่านั้น **จิตใจและจิตวิญญาณของเราต้องรู้สึกเป็นอิสระด้วย** คือไม่ยึดติดยึดมั่นในตัวตนตามความหมาย **ค่านิยมที่ผู้อื่นกำหนดให้** แต่ก็ไม่ใช่อิสระจนไร้ความรับผิดชอบ นั่นคือความรู้สึกเป็นอิสระของเราต้องไม่ไปรบกวนหรือเบียดเบียนอิสรภาพและความสุขของผู้อื่น ดังนั้นจึงจะเป็นความสุขอย่างพอเพียง... สาธุ..

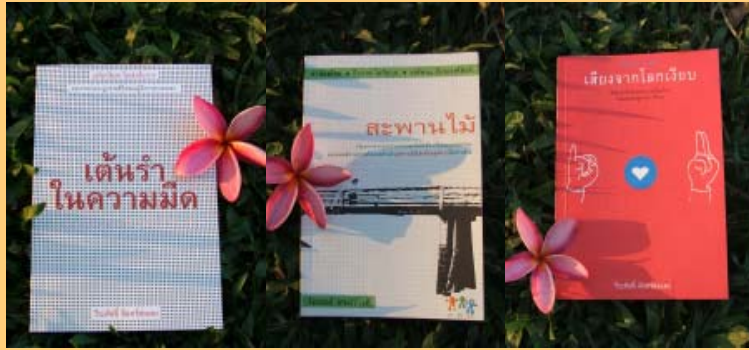
จุลสาร **"น้อยก็หนึ่ง"** ฉบับที่ ๒ มาพบกับท่านอีกครั้งในรูปแบบใหม่ที่ปรับปรุงตามข้อเสนอของผู้อ่าน ด้วยตัวหนังสือขนาดใหญ่ขึ้นเพื่อการอ่านที่สบายตา และกระดาษที่หนาขึ้นเล็กน้อยเพื่อให้หยิบจับ เปิดพลิก ง่ายขึ้น สำหรับผู้อ่านที่มีมืออ่อนแรง ส่วนที่กำลังจะทำต่อไปก็คือ การทำเป็นภาคหนังสือเสียง เพื่อให้คนตาบอดสามารถเข้าถึงเนื้อหาได้ด้วย นอกจากนี้เรายังยินดีรับข้อเสนอ ดิชม รวมทั้งเรื่องราวจากเครือข่ายฯ เพื่อสื่อสารเรียนรู้ไปยังเพื่อนๆ ให้กว้างขวางยิ่งขึ้น

วันคนพิการปี ๒๕๔๙ (๓ ธันวาคม ๒๕๔๙) คุณจะมีประกายใสสว่างต่อการทำงานเกี่ยวกับความพิการและคนพิการอยู่ไม่น้อย นับตั้งแต่กระแสโลกจากองค์การสหประชาชาติถึงกระแสในประเทศไทย ที่หลายภาคส่วนต่างร่วมกันประกาศเจตนารมณ์ความร่วมมือ ในการที่จะปรับปรุงสังคมสิ่งแวดล้อมให้เอื้อต่อการอยู่ร่วมกัน ทั้งเด็ก คนพิการ ผู้สูงอายุ และคนทั่วไป อย่างไรก็ตามความยากลำบากในการทำงาน (ที่ไม่รวมถึงสภาพภัยทางธรรมชาติและทางการเมือง) ก็คงต้องมีแทรกอยู่บ้างพอเป็นกระสายทำทนายฝีมือคนทำงาน ขออย่าท้อและทิ้งกันไปเท่านั้น

"...น้อยก็หนึ่ง" แผนงานสร้างเสริมสุขภาพคนพิการในสังคม (สสพ.) ผู้จัดทำ กองบรรณาธิการ พญ. วัชรวิภา จีวโพบูลย์ โอปอล์ ประภาวดี สมลักษณ์ ลิ้ม มนนิษา แซ่เพ็ด สุปราณี วาสนาม สุวรินทร์ ทองกร ศิลปกรรม อาภาพรธนู สายยศ ประสานงาน สมลักษณ์ ลิ้ม พิมพ์ เบญจผลการพิมพ์ แผนงานสร้างเสริมสุขภาพคนพิการในสังคมไทย ดิ็กพัฒนาวิชาการ ชั้น ๒ ศูนย์สิรินธรเพื่อการฟื้นฟูสมรรถภาพทางการแพทย์แห่งชาติ ถ.ติวานนท์ ต.ตลาดขวัญ อ.เมือง จ.นนทบุรี โทร. ๐-๒๙๕๑-๐๘๓๐ ๐-๒๙๕๑-๐๘๓๕

ชื่อหนังสือ สะพานไม้
ผู้เขียน โอปอล์ ประภาวดี
ประเภท สารคดี
ราคา ๑๖๐ บาท
จัดพิมพ์โดย แผนงานสร้างเสริมสุขภาพคนพิการ
 ในสังคมไทย
จัดจำหน่าย บริษัทซีเอ็ดยูเคชั่น จำกัด (มหาชน)

เนื้อหาโดยสังเขป
 “สะพานไม้” เป็นข้อเขียนถึงสารคดีที่สะท้อนให้เห็นถึงกระบวนการทำงาน “เครือข่าย” ขององค์กรคนพิการประเภทต่างๆ บ้างก็คิดค้นรูปแบบในการเยียวยารักษาความพิการได้อย่างเป็นรูปธรรม บ้างก็จัดวางตำแหน่งแห่งที่สำหรับความพิการได้อย่างมีเกียรติและมีศักดิ์ศรี บ้างเป็นกระบวนการทำงานเคลื่อนไหวที่เกิดจากคนกลุ่มเล็กๆ ที่อาจยากไร้และยากจนที่สุดในสังคม บ้างก็เกิดการสานต่อเป็นเครือข่ายขยายไปสู่ระดับประเทศ

ซึ่งทั้งหมดล้วนเกิดมาจากการทำงานของคนพิการเกิดมาจากการทุ่มเทกายใจของคนที่ไม่ได้มีร่างกายสมบูรณ์พร้อม แต่มีหัวใจที่แข็งแรงอย่างน่าทึ่ง องค์กรคนพิการเหล่านี้เกิดขึ้นจริง มีพลังจริง ทำจริง ปฏิบัติจริง และได้ผลจริง อนึ่งแม้ว่าผลของความสำเร็จนั้นอาจจะมากบ้างน้อยบ้างก็ย่อมขึ้นอยู่กับเงื่อนไขและปัจจัยอื่นๆ อีกร้อยแปดพันประการ

หากทว่าเรื่องราวต่างๆ ที่ได้ถ่ายทอดอยู่ในหนังสือ สะพานไม้นี้ ได้ช่วยยืนยันให้ประจักษ์ชัดว่า ยังมีความเคลื่อนไหวเพื่อวันหน้าที่ดีกว่าของเพื่อนผู้พิการ ยังมีคนตรีเริ่มถากถางปูทางไว้ให้คนรุ่นหลัง (ทั้งพิการและไม่พิการ) สามารถก้าวเดินได้สะดวกมากขึ้น แม้ผลของการร่วมคิดร่วมทำอาจยังเป็นเพียง “สะพานไม้” ที่ยังไม่แข็งแรง มันคงเท่าสะพานคอนกรีต แต่ก็ยังเป็นสะพานให้คนพิการจำนวนมากได้ก้าวข้ามความยากลำบากและฝ่ากระแสสังคมสมัยใหม่ไปได้อย่างปลอดภัยและมีความสุขพอสมควร

หวังเป็นอย่างยิ่งว่าผลงานสะพานไม้ จากแผนงานสร้างเสริมสุขภาพคนพิการในสังคมไทย นี้ จะทำหน้าที่เป็น “สะพาน” ที่ช่วยส่งผ่านความรู้ความเข้าใจและความตระหนักในคุณค่าของเครือข่ายของคนพิการในสังคมไทยให้กับสังคมและโลกใบนี้มากขึ้น

ชื่อหนังสือ เสียงจากโลกเงียบ
ผู้เขียน วีระศักดิ์ จันทรสังแสง
ประเภท สารคดี
ราคา ๑๐๐ บาท
จัดพิมพ์โดย แผนงานสร้างเสริมสุขภาพคนพิการ
 ในสังคมไทย
จัดจำหน่าย บริษัทซีเอ็ดยูเคชั่น จำกัด (มหาชน)

เนื้อหาโดยสังเขป
 หนังสือ “เสียงจากโลกเงียบ” มีสื่อภาษา ตาสื่อใจ เสนอให้เห็นสีสันแห่งชีวิตและความเคลื่อนไหวในสังคมคนหูหนวกไทย ซึ่งที่ผ่านมากล่าวได้ว่ามีเรื่องราวของคนกลุ่มนี้ปรากฏสู่ความรับรู้ของคนในสังคมกว้างน้อยมาก อาจเพราะข้อจำกัดด้านการสื่อสารที่คนหูหนวกไม่สามารถแปลงเสียงพูดได้ แต่ในความเป็นจริงแล้ว พวกเขาพูดได้...พูดด้วยภาษามือ

ผู้เขียนใช้วิธีลงพื้นที่สัมผัสชีวิตคนหูหนวกหลากหลายกลุ่ม ตั้งแต่หญิงหูหนวกที่ทุ่มเทร่างกาย แรงใจทำงานเพื่อผองเพื่อนในโลกเงียบ นักพัฒนาในองค์กรเพื่อคนหูหนวก ผู้บุกเบิกงานสร้างภาษามือไทย ครูสอนภาษามือ ไปจนถึงกลุ่มคนหูหนวกในชนบทห่างไกลรวมทั้งกระบวนการฟื้นฟูพัฒนาและช่วยเหลือคนพิการกลุ่มนี้ โดยมีล่ามภาษามือเป็นสื่อกลางในการทำงาน

หนังสือ “เสียงจากโลกเงียบ” เป็นการเปิดพื้นที่ให้กับคนหูหนวก ให้เราทั้งหลายได้ร่วมรับรู้และตระหนักว่า มีคนหูหนวกอยู่ในสังคมของเราด้วย

สิ่งแวดล้อม...บนโลกใบเดียวกัน... ตรงไหนจึง “พอดี”

* บนโลกใบเดียวกัน... ฉันเห็นความเหมือนบน ความต่าง

เพื่อนหูหนวกคนหนึ่ง...เล่าให้ฉันฟังว่า “วันหนึ่ง
ผมไปหาหมอที่โรงพยาบาลรัฐแห่งหนึ่ง กว่าหมอจะรู้ว่า
ป่วยเป็นอะไร ก็งงอยู่ตั้งนาน ดินะที่มีประวัติการเจ็บ
ป่วย เมื่อหมอตระจเสร็จเรียบร้อยแล้ว ผมก็เอาใบสั่งยา
จากหมอมาส่งที่ห้องจ่ายยา เขาก็ชี้ให้ไปนั่งรอที่เก้าอี้...แต่
รอแล้วรอเล่าจนไม่มีใครเหลียวเลยสักคน ผมก็ยังไม่ถูก
เรียกรับยา เมื่อเขาพักไปกินข้าวผมก็ไปบ้าง ผมกลับมา
อีกทีช่วงบ่าย ได้เข้าไปหาเจ้าหน้าที่ แต่ถูกต่อว่าว่า “เขา
ประกาศเรียกชื่อไปตั้งนานแล้ว ทำไมคุณไม่มารับยา...เอ้อ!
...แล้วผมจะรู้มัยเนี่ย ...ก็ผมหูหนวกไม่ได้ยินนะครับ”

ฉันเป็นเพื่อนร่วมโลกเดียวกัน... แต่ฉันไม่สามารถ
สื่อสารรับรู้กับเพื่อนร่วมโลกเดียวกัน
...เพื่อนฉันสื่อสารด้วยภาษาพูด แต่ฉันใช้ภาษามือ
...แม้ฉันจะมีสิทธิรับการรักษา แต่ฉันเข้าไม่ถึง
การรักษาที่มีคุณภาพ

มีผู้ใจดีเห็นฉันยืนอยู่บนถนน แล้วเขาก็เดินเข้า
มาพาฉันข้ามถนน เมื่อผู้ใจดีเดินผ่านไป ก็มีผู้ใจดีอีกคน
หนึ่งพาฉันข้ามถนนไปฝั่งที่ฉันยืนอยู่เดิม แล้วฉันก็หยุด
คิดว่าฉันจะเดินต่อไปอย่างไร ก็มีผู้ใจดีเดินพาฉันข้ามไป
ฝั่งตรงกันข้ามอีก... ตกลงฉันต้องข้ามถนนไปกลับเช่นนี้
ถึงสามารถพอถึงป้ายรถเมล์ฉันก็ต้องอาศัยคนที่ยืนอยู่
ใกล้ๆ ฉันเท่าที่ฉันจะทำได้ “ช่วยบอกฉันด้วยว่ารถเมล์
ที่มานี้สายอะไร” เมื่อฉันขึ้นรถได้แล้ว ฉันก็ยังได้เจอ
รถเมล์ใจดี แถมป้ายให้ฉันอีกหลายๆ ป้าย...กว่าฉันจะ
มาถึงที่หมายได้ฉันต้องใช้เวลา ต้องใช้ความอดทนใน
การเดินทางพอสมควร

ฉันเป็นเพื่อนร่วมโลกเดียวกัน...แต่ฉันไม่สามารถ
สื่อสารรับรู้กับเพื่อนร่วมโลกเดียวกัน
...เพื่อนฉันรับรู้ได้ด้วยการมองเห็นและการฟัง แต่
ฉันรับรู้ได้ทั้งจากการฟังเท่านั้น
...ฉันมีสิทธิใช้บริการรถขนส่ง แต่ฉันเข้าไม่ถึง
ระบบขนส่งมวลชนที่มีคุณภาพ

เพื่อนพิการร่างกายคนหนึ่ง...บอกฉันว่า “กว่าจะ
รวบรวมความกล้าหาญและสติที่จะก้าวออกจากบ้านที่
ฉันนอนอยู่เฉยๆ มาหลายปี เมื่อเพื่อนของฉันมาชักชวน
ฉันไปทำงานร่วมกับเพื่อนๆ ที่ไม่ค่อยต่างจากฉัน...ต่างก็
นั่งรถเข็นเหมือนกัน เวลาจะไปไหนแต่ละทีก็ต้องดูว่าจะ
ไปกันอย่างไร แน่ๆ พวกเราส่วนใหญ่ต่างไม่มีรถส่วนตัว
ต้องอาศัยรถแท็กซี่ แต่กว่าที่พวกเราจะได้เรียกแท็กซี่ได้
ก็ถูกปฏิเสธกันแล้วคืนเล่า เพื่อนฉันคนหนึ่งมาจัดบูท
แสดงนิทรรศการและขายผลิตภัณฑ์กลุ่มที่เมืองทองธานี

...เธอเรียกรถแท็กซี่คันแล้วคันเล่าตั้งแต่งานเลิกสามทุ่มครึ่ง
รอนเที่ยงคืนจึงจะสามารถออกจากเมืองทองธานีได้

ขณะที่เพื่อนอีกคนหนึ่ง... จะต้องเรียกรถแท็กซี่
เพียงข้ามถนนไปฝั่งตรงกันข้ามมีลิฟต์สำหรับคนพิการ
เพื่อไปนั่งรถไฟฟ้า โดยต้องไปกลับรถและฝ่าขบวนรถที่
แสนจะติดบนถนนนั้น ตกกลางวันเพื่อนต้องจ่ายค่าข้าม
ถนนไปอีก ๓๐ บาท

ระหว่างทางเดินบนฟุตปาธหน้าโรงพยาบาล
พระมงกุฎมีคนมุงกัน ช่วยกันห้ามคุณลุงขึ้นจากฟุตปาธ
มารู้อีกทีว่าคุณลุงเดินสะดวกทางต่างระดับบนทางแคบๆ
ที่มีพื้นผิวขรุขระ อย่างว่าแต่คนแก่จะเดินสะดวกบ่อยครั้ง
ฉันเห็นคนท้อง เด็ก หรือแม้แต่ผู้ชายที่แข็งแรง ก็เดิน
สะดวกบนฟุตปาธอยู่เป็นประจำ

ฉันเป็นเพื่อนร่วมโลกเดียวกัน... แต่ไม่มีพื้นที่ที่
เราจะใช้ร่วมกันได้อย่างเกื้อกูลและเท่าเทียม

...เพื่อนฉันวิ่งหนีแท็กซี่ แต่แท็กซี่วิ่งหนีฉัน เพียง
เพราะฉันนั่งรถเข็น

...เพื่อนฉันใช้บันไดเลื่อนข้ามถนน แต่ฉันใช้รถ
แท็กซี่ข้ามถนน

...ฉันมีสิทธิใช้ถนน ระบบขนส่ง แต่บนสิ่งแวดล้อม
ที่ไม่เอื้อกับร่างกายและวัยของฉัน

* สิ่งแวดล้อม... แค่ไหนคือ 'ความพอดี' *

มีหลายคนให้ความหมาย 'ความพอเพียง' ไว้ต่าง ๆ
นานา แต่หลักใหญ่ใจความ คือ องค์ประกอบหลัก ๓
ประการ คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และ
ระบบคุ้มกัน อันหมายถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบ
คุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควร ต่อการมีผลกระทบใดๆ ที่
เกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งจากภายนอกและภายในตัวเรา
ซึ่งความพอเพียงภายในนั้นปัจจัยหลักอยู่ที่ตัวเรา ที่รู้จัก
เรียนรู้ รู้จักปรับจากตัวเราเป็นหลัก ส่วนปัจจัยภายนอก
นั้น เป็นสภาพปัจจัยภายนอกที่ต้องจัดการให้เอื้อต่อการ
ดำรงชีวิต โดยไม่สร้างผลกระทบต่อปัจจัยภายใน

บนโลกใบเดียวกันนี้....เต็มไปด้วยความหลากหลายของวัย
เพศ วัฒนธรรม ความคิดความเชื่อ ความสามารถ
สภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นของแต่ละคนที่
แตกต่างกัน

บนโลกใบเดียวกันนี้... จึงจำเป็นต้องมีสิ่งแวดล้อม...ที่ทุก
คนเข้าถึงได้อย่างเท่าเทียมกัน ...ที่ทุกคนสามารถอยู่ร่วม
กันอย่างปลอดภัย และเกิดความสุขทั้งใน ปัจจุบันและ
อนาคต

สิ่งแวดล้อมที่เป็นอุปสรรค...คือ การก่อสร้าง ถนน
ทางเดินเท้า รวมถึงการขนส่งมวลชน และระบบการ
สื่อสารที่ รวมกันเป็นส่วนประกอบในสังคม อุปสรรค
จากสิ่งเหล่านี้ ส่งผลกระทบต่อคนพิการ แต่ยัง
ส่งผลกระทบต่อผู้สูงอายุและความปกติสุข ของทุกคนใน
สังคมด้วย

(ความหมายสิ่งแวดล้อมที่เป็นอุปสรรค จาก ESCAP)

สิ่งแวดล้อมที่อยู่ร่วมกัน...เป็นการออกแบบที่
พยายามกำจัด หรือตัดสิ่งที่เป็นอุปสรรคกีดขวางการใช้
งานของมนุษย์ทุกคนออกไป เพื่อให้เราดำรงชีวิตอยู่ร่วม
กันได้ มันอาจไม่ใช่แบบที่สมบูรณ์แบบสำหรับกลุ่มคน
ใดกลุ่มคนหนึ่ง แต่ก็ไม่ใช่สร้างความลำบากเกินไป เป็นการ
แบ่งปัน ใช้งานพื้นที่สังคมร่วมกัน

“บนโลกใบเดียวกันนี้...จึงจำเป็นต้องมีสิ่งแวดล้อม...ที่ทุกคนเข้าถึงได้อย่างเท่าเทียม...ที่ทุกคนสามารถอยู่ร่วมกันอย่างปลอดภัย และเกิดความสุขทั้งในปัจจุบันและอนาคต”

...เป็นการออกแบบที่เป็นธรรมชาติ เพื่อการใช้งานประโยชน์ของมหาชน โดยคนทุกกลุ่ม ที่มีความต้องการหลากหลาย

สิ่งแวดล้อมที่อยู่ร่วมกัน... บนหลักปฏิบัติของสากล จะคำนึงถึงหลัก ๗ ประการ ได้แก่

๑. มีความเท่าเทียมในการใช้งาน (Equitable Use) เน้นความต้องการของทุกคน มีความเสมอภาคในการใช้งานของผู้ที่มีความสามารถแตกต่างกัน หลากหลาย และปลอดภัย

๒. มีความยืดหยุ่นในการใช้งาน (Flexibility) โดยมีทางเลือกในการใช้งานได้หลากหลายวิธี ใช้ได้ทั้งคนถนัดซ้าย และถนัดขวา

๓. ใช้งานง่ายด้วยสัญชาตญาณ (Simple and Intuitive Use) มีวิธีการใช้งานโดยไม่ต้องมีความรู้หรือทักษะภาษาหรือประสบการณ์ ความสนใจมาก่อนก็สามารถใช้ได้

๔. มีสื่อข้อมูลการใช้ที่รับรู้ง่าย (Perceptible) มีสื่อบอกการใช้ที่ชัดเจนและเข้าใจง่าย เช่น การใช้ภาพ สัญลักษณ์ตัวอักษร หรือการใช้ผิวสัมผัสที่แตกต่างกัน เพื่อให้ผู้ใช้อ่านได้ง่ายและชัดเจน

๕. มีอัตรายน้อยที่สุด หรือมีความผิดพลาดน้อยที่สุด (Tolerance for Error) เป็นการออกแบบที่ลดการเกิดอันตรายหรือการผิดพลาดโดยไม่ตั้งใจ มีการคิดแยกหรือจัดหมวดหมู่ และคำเตือนอันตรายที่อาจขึ้นอย่างชัดเจน เช่น โดยแยกสี หรือ ตัวอักษรเด่นชัด เพื่อให้ผู้ใช้ตระหนักถึงอันตรายในการใช้งาน ควรมีป้ายเตือนหรือ สัญญาณเตือนภัยติดไว้ คิด และเตรียมวิธี หรือ อุปกรณ์การช่วยเหลือเมื่อเกิดอันตรายในการใช้

๖. ออกแบบให้ใช้แรงน้อยที่สุด (Low Physical Effort) สามารถใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ไม่ต้องออกแรงมาก

๗. ขนาดและพื้นที่การใช้งานที่เหมาะสมต่อการเข้าถึง (Size and Space for Approach and Use) สามารถใช้ได้ในทุกอิริยาบถไม่ว่าจะนั่ง ยืน การเอื้อม หรือ การหยิบจับ

※ รูปธรรมสิ่งแวดล้อมเพื่อการอยู่ร่วมกัน

ระบบขนส่งสาธารณะ

เป็นบริการทั้งทางรถเมล์ รถทัวร์ รถไฟ หรือรถไฟฟ้า เรือโดยสาร หรือเครื่องบิน การออกแบบสิ่งแวดล้อมความสะดวก ต้องคำนึงผู้โดยสารที่อ่อนแอด้วยเสมอ โดยเฉพาะเด็ก สตรีมีครรภ์ ผู้สูงอายุ และคนพิการ สิ่งที่ต้องคำนึงถึงหลักๆ เช่น ความสะดวกต่อการใช้งาน มีการฝึกผู้ให้บริการเพื่อให้การช่วยเหลือและให้บริการได้อย่างถูกวิธี มีจำนวนและขนาดของประตูเข้าออกเหมาะสมกับจำนวนผู้โดยสาร พื้นรถโดยสารต้องเรียบ ไม่มีรางจับ มีการสื่อสาร หรือสัญญาณเตือนภัยที่เป็นเสียงหรือแสงหรือตัวอักษรวิ่ง

“...น้อย ก็ ห นึ่ง”

อาคารสถานที่

ไม่มีความแตกต่างระหว่างพื้นผิวเข้าออกของอาคาร หรืออาจใช้ทางลาดโดยความลาดชัน ๑ : ๑๐ พื้นผิว ไม่ขรุขระ ไม่ลื่น กีดขวาง มีลิฟต์ขึ้นลงสูงจากพื้น ๙๐๐ - ๑,๒๐๐ มิลลิเมตร เมื่อกดปุ่มจะต้องมีเสียงดังและแสง มี ตัวเลข และเสียงบอกตำแหน่งชั้นต่างๆ เมื่อลิฟต์หยุด หรือขึ้นลง และมีโทรศัพท์แจ้งฉุกเฉิน

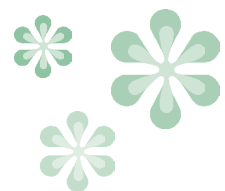
มีห้องน้ำห้องส้วมสำหรับคนพิการ ผู้สูงอายุ หญิง มีครรภ์และเด็ก ไม่มีธรณี ประตูเปิด ค้างได้ไม่น้อยกว่า ๙๐ องศา พื้นไม่ลื่น มีราวสำหรับจับ โถส้วมสูงจากพื้น ๔๕๐ -๕๐๐ มิลลิเมตร มีพนักพิงหลัง ปุ่มกดน้ำขนาดใหญ่หรือเป็นคันโยกง่ายต่อการจับไม่ต้องออกแรงมากนัก และมีราวจับที่ผนังส่วนด้านที่ติดผนัง เพื่อช่วยพยุงตัว เป็น ราวจับในแนวนอน สูงจากพื้น ๖๕๐-๗๐๐ มิลลิเมตร มี อ่างล้างมือสูงจากพื้นในระดับที่หัวเข่าของผู้รถเข็นไม่ชน และสามารถเอื้อไปเปิดปิดก๊อกได้ ส่วนบริเวณอาบน้ำ ควรใช้ฝักบัวอาบน้ำ และมีเก้าอี้พับติดฝานั่งห้องได้ และ ควรแยกห้องน้ำบริเวณส่วนเปียก และส่วนแห้งเพื่อให้ สามารถเปลี่ยนเสื้อผ้าได้

การเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร

ปัจจุบันนวัตกรรม เทคโนโลยีต่างๆ เป็นเครื่อง ช่วยในการลดช่องว่างด้านการเรียนรู้สำหรับบุคคลทุกเพศ ทุกวัย ทุกกลุ่มคน โดยเฉพาะคนพิการทุกประเภทซึ่งดู เหมือนจะเป็นอุปสรรคในการเรียนรู้ แต่หากมีการพัฒนา เทคโนโลยีสารสนเทศให้คนพิการทุกประเภทสามารถเข้า ถึงข้อมูลสาธารณะ (Public Domain Information) และ มีการส่งเสริมการออกแบบ หรือพัฒนาเทคโนโลยีให้ก้าว ไกลโดยคำนึงถึงการเข้าถึงข้อมูลของทุกคน (Universal Design) และส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก (Assistive Technology) การส่งเสริมนวัตกรรม เทคโนโลยี และการพัฒนา ICT ที่สอดคล้องกับ ความ ต้องการและสภาพแวดล้อมของแต่ละกลุ่มคน แต่ละท้องถิ่น มิใช่เป็นการคิดแทนหรือการครอบงำทางความคิด เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคนมิให้มีความรู้ ความสามารถในการรับรู้ เรียนรู้อย่างทั่วถึง เท่าเทียม ไร้การกีดกัน

นั่นคือ... การจัดการสิ่งแวดล้อมทางสังคมเพื่อการอยู่ร่วมกัน... บนโลกใบเดียวกัน จำเป็นอย่างยิ่งที่จะ อยู่บนฐานความคิดแห่งการรู้จักพอ มิใช่การแสดงความต้องการ และมุ่งเติมเต็มความต้องการของตนเอง จน อาจกลายเป็นอุปสรรคของคนอื่น มันจึงจะนำไปสู่ 'ความพอดี' ที่มนุษย์จะอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุข... ♪

บรรยายภาพ :
๑.-๕. บรรยากาศในการประชุม

❖ การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อทบทวนทิศทางการและเป้าหมาย “ศูนย์ดำรงชีวิตอิสระของคนพิการไทย” วันที่ ๑๐-๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๙ ณ สำนักส่งเสริมและฝึกอบรม กำแพงแสน จ.นครปฐม ซึ่งประกอบด้วยคนพิการจาก ๓ พื้นที่เป้าหมายหลัก ได้แก่

- ศูนย์ดำรงชีวิตอิสระของคนพิการไทย จังหวัดนครปฐม
- ศูนย์ดำรงชีวิตอิสระของคนพิการไทย จังหวัดนนทบุรี
- ศูนย์ดำรงชีวิตอิสระของคนพิการไทย จังหวัดชลบุรี

✦ โครงการสิ่งประดิษฐ์เพื่อชีวิต (Design for Life)

มูลนิธิศูนย์สิรินธรเพื่อการฟื้นฟูสมรรถภาพทางการแพทย์แห่งชาติ ศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพทางการแพทย์แห่งชาติ ร่วมกับแผนงานสร้างเสริมสุขภาพคนพิการในสังคมไทย จะจัดโครงการสิ่งประดิษฐ์เพื่อชีวิต (Design for Life) เพื่อร่วมในวโรกาสจัดงานฉลองสิริราชสมบัติ ๖๐ ปี พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช เพื่อรณรงค์เผยแพร่ให้สังคมได้รับรู้ เข้าใจ ตระหนัก และมีส่วนร่วมในการพัฒนาอุปกรณ์เครื่องช่วยคนพิการ โดยได้มีการประชุมวิชาการ การแสดงผลงานจากการประกวดการออกแบบสถานที่และอุปกรณ์เครื่องช่วยคนพิการ จัดแสดงผลงานสิ่งประดิษฐ์เพื่อชีวิต การจำลองบ้านที่ทุกคนเข้าถึงได้โดยเฉพาะผู้สูงอายุ และคนพิการ การจำลองดนตรีในสวนและพืชมืองท่องเที่ยวสำหรับทุกคน จัดแสดงทุกวันตั้งแต่วันที่ ๑-๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ ณ BEC TERO HALL สวนลุมไนท์บาร์ชา ตั้งแต่เวลา ๙.๐๐-๑๙.๐๐ น. ซึ่งได้รับพระกรุณาโปรดเกล้าฯ จากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินมาทรงเปิดงาน

บรรยายภาพ : ๕-๓. ข้อความพระราชทานจากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในพิธีการการออกแบบที่เป็นสากล ได้สร้างกำลังใจและความปลื้มปิติให้กับภาคีเครือข่ายคนพิการ คณะผู้จัดงานจากส่วนต่างๆเป็นอย่างดี
 ๕-๖. การประชุมวิชาการและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากสถาบัน และนักวิชาการหลากหลายอาชีพจากสถาบัน
 ๙-๑๒. การจัดนิทรรศการแสดงผลงานสิ่งประดิษฐ์เพื่อชีวิต ตัวอย่างการจัดสภาพแวดล้อมทางสังคม การจัดปรับอุปกรณ์เครื่องช่วยชีวิตในชีวิตประจำวัน อุปกรณ์เครื่องใช้

๖ “...น้อย ก็ ห นี้ ึ่ง”

บรรยายภาพ (ต่อ) :
 ๑๗.-๑๘. การแสดงดนตรี ศิลปะ
 ๑๙.-๒๓. พัทธยาเมืองทองเทียวกิจกรรม
 ป้ายนิทรรศการโรงเรียน ป้ายนิทรรศการสิ่ง
 อำนวยความสะดวก กิจกรรมสัมมนา
 กิจกรรมจำลองชายหาด

เทศกาลดนตรีสีสันโลก : World Colors Musiq Festival มหกรรมวัฒนธรรมด้านศิลปะและดนตรีของผู้พิการที่ยิ่งใหญ่ครั้งหนึ่งในประเทศไทย โดยเครือข่ายศิลปะดนตรีผู้พิการ มูลนิธิเพื่อเด็กพิการ ศูนย์สิรินธรเพื่อการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการแห่งชาติ หน่วยงานด้านคนพิการ ร่วมกับแผนงานสร้างเสริมสุขภาพคนพิการในสังคมไทย (สสพ.) และสำนักงานกองทุนสนับสนุนสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ได้จัดแถลงข่าวเมื่อวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ เวลา ๑๕.๓๐-๑๘.๐๐ น. ณ สวนสันติชัยปราการ โดย นพ.มงคล ณ สงขลา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข และเป็นรองประธานคณะกรรมการ สสส. เป็นประธานในการแถลงข่าว และได้เปิดการแสดงดนตรีสีสันโลก เมื่อวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๕๙ ณ สวนสันติชัยปราการ ตั้งแต่เวลา ๙.๓๐-๒๒.๓๐ น. เป็นการนำเสนอมผลงานของภาคีเครือข่ายผ่านการสร้างสรรค์ผลงานดนตรี บทเพลง บทกลอน การพ่อนรำ การขับร้อง การละเล่นพื้นเมืองของไทย

บรรยายภาพ :
 ๑. นพ.มงคล ณ สงขลา ได้ถ่ายรูปร่วมกับเครือข่ายดนตรีคนพิการ
 ๒. นพ.มงคล ณ สงขลา พญ.ภัทธร นพ.ประพจน์ ได้ร่วมแถลงข่าว
 ๓. นพ.มงคล ณ สงขลา พญ.ภัทธร นพ.ประพจน์ เกตราภาค พญ.วัชรา ธีวโพลย์ และคุณแอน เสาวลักษณ์ ได้ร่วมแถลงข่าวและถ่ายรูปร่วมกับภาคีเครือข่ายดนตรีในงานแถลงข่าว
 ๔.-๖. บรรยายภาคในงานแถลงข่าว

“...น้อยก็หนึ่ง”

บรรยายภาพ :
๑-๖. บรรยากาศในการประชุม

❖ **การประชุมปรึกษาหารือ การจัดปรับสภาพแวดล้อมเมืองพัทยา** โดย เมืองพัทยา โรงเรียนอาชีวพระมหาไถ่ และแผนงานสร้างเสริมสุขภาพคนพิการในสังคมไทย เมื่อวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๔๙ เวลา ๑๓.๓๐ - ๑๖.๐๐ น. ณ ห้องรับรองวิไอพี ศาลาว่าการเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี เพื่อหาแนวทางความร่วมมือในการจัดปรับสภาพแวดล้อมเมืองพัทยาในปี พ.ศ.๒๕๕๐ งานนี้นับเป็นข่าวดี เป็นของขวัญปีใหม่ให้กับชาวพัทยา และคนที่จะมาท่องเที่ยวทั้งนี้เนื่องจากนายนิรันดร์ วัฒนศาสตร์สาร นายกเมืองพัทยา และนายรณกิจ รองนายกเมืองพัทยา และโรงเรียนอาชีวพระมหาไถ่ พัทยา พร้อมเปิดไฟเขียวส่งลุยเต็มที่ เพื่อทุกคน ทุกเพศทุกวัย ทั้งผู้สูงอายุ ผู้พิการ สตรีมีครรภ์ ฯลฯ สามารถใช้และอยู่ร่วมกันได้อย่างปกติสุข ☺

บรรยายภาพ : ๑-๖. บรรยากาศในการประชุม

❖ **กระบวนการทำความเข้าใจ และเตรียมความพร้อมก่อนการประเมินภายในสำหรับเครือข่ายครอบครัว เครือข่ายคนตาบอด และผู้บกพร่องทางจิต** ทีมประเมินผลจากคณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล เมื่อวันที่ ๕-๖ ธันวาคม ๒๕๔๙ ณ โรงแรมเดอะรอยัลเจมส์ ลอดจ์ ๒๐๐๐ จัดโดยแผนงานสร้างเสริมสุขภาพคนพิการในสังคมไทย ☺

๘ “...น้อยก็หนึ่ง”

ชีวิตที่รู้จัก “พอ”

โลกคือบ้านของครอบครัวมนุษย์ แต่ครอบครัวเราอยู่กันไม่ค่อยสงบสุข เพราะในตัวคนมีแต่ความยุ่งยาก เรามักเอาความยุ่งยากของตัวเองออกมาเสมอโดยไม่รู้เหตุผลว่าทำไม และทำเพราะอะไร

“ครอบครัว” เป็นคำที่มีความหมายลึกซึ้ง กิเลส มีทั้งความรัก ความผูกพัน ความเข้าใจ หลากหลาย ความรู้สึกนึกคิดที่กลายเป็นคำว่า “ครอบครัว”

ซึ่งครอบครัวในโลกวัตถุนิยม ถูกหล่อหลอมให้มนุษย์ดิ้นรนแสวงหา ไขว่คว้า บางสิ่งมาเติมเต็มให้ชีวิตมีความสุข โดยใช้วัตถุเป็นเครื่องมือที่ก่อให้เกิดความสุข แต่มีคำถามที่เกิดขึ้นว่า แล้วความสุขที่แท้จริงหน้าตาเป็นอย่างไร จะหาได้จากที่ไหน ไขว่คว้าวัตถุ มันจะเป็นความสุขที่แท้จริงหรือเปล่า บางคนเห็นสินค้าหรือเทคโนโลยีใหม่ๆ ออกมาล่อตาล่อใจ ก็อดที่จะซื้อไม่ได้ แม้สิ่งนั้นจะ “เกินตัว” และ “ไม่จำเป็น” ก็ยังซื้อมา ขอให้ไม่มีไว้ในครอบครองก่อนเป็นใช้ได้ ไม่มีเงินก็รูดบัตรเครดิตหรือขอสินเชื่อเงินสดมาซื้อ มาผ่อน จนมีข้าวของ มีขยะกองเต็มบ้าน แต่เงินในบัญชีว่างเปล่า บางที ความเข้าใจในสายใยรักของครอบครัวก็ขาดหายไปเช่นกัน และไม่สามารถหาซื้อได้ต่อให้มีเงินท่วมหัว

วันหนึ่งฉันได้มีโอกาสได้เข้าร่วมกิจกรรมนอกสถานที่ คือ ไปสวนสัตว์ดุสิต ของเครือข่ายผู้ปกครองเด็กพิการร่วมกับมูลนิธิเพื่อเด็กพิการ ซึ่งจะมีการจัด

กิจกรรมเพื่อให้ครอบครัวเด็กพิการได้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมร่วมกัน อีกทั้งกระชับความสัมพันธ์ภายในครอบครัวให้มีความแน่นแฟ้นมากขึ้น วันนั้นภาพที่ปรากฏต่อสายตา คือ บรรยากาศอันอบอุ่นไปด้วยความรัก ความผูกพันที่ถ่ายทอดอย่างเด่นชัด ภาพพ่อลูกจู๋มือกันไปคู่อิบไปไปเต็มส์ เปล่งเสียงหัวเราะอันสดใส แม่โอบกอดลูกน้อยชวนดูนกในกรงอย่างสนุกสนาน พ่อแม่และลูกแม้ว่าไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ พ่ออุ้มลูก กอดด้วยความรักทะนุถนอม บรรยากาศเหล่านี้เป็นสิ่งที่ประทับใจฉัน น้อยครั้งนักที่จะได้เห็นภาพเหล่านี้ สิ่งที่พบเจอบ่อยครั้ง คือ การได้รับรู้และสัมผัสถึงความทุกข์ ความลำบากของการเลี้ยงดูลูกพิการ สังคมรอบข้างไม่ยอมรับการมีลูกพิการ บางครอบครัวจับเด็กแยกออกจากครอบครัวด้วยความรังเกียจเกรงว่าจะถูกสังคมรังเกียจถูกเหยียดหยาม เด็กเหล่านี้ผิดด้วยหรือที่เกิดมาเป็นเช่นนี้ พวกเขาไม่หัวใจ มีความเป็นมนุษย์ที่เหมือนกับทุกคนไม่ได้แตกต่างจากคนปกติแม้แต่น้อย เพียงแค่ทางร่างกายเท่านั้น ที่อาจแตกต่างกันออกไป หากเราวัดคุณค่าความเป็นมนุษย์ด้วยการตัดสินแค่ร่างกายนั้น ยุติธรรมแล้วหรือ

ฉันได้มีโอกาสได้รู้จักกับครอบครัวคุณจ่านงค์ (นามสมมติ) เธอมีลูกที่มีความผิดปกติทางสมอง ช่วยเหลือตัวเองได้น้อยมาก เธอต้องเลี้ยงลูกเพียงลำพัง ส่วนสามีนั้นติดคุก คุณจ่านงค์ต้องหาเลี้ยงชีพด้วยความยากลำบาก ไหนจะต้องแบ่งเวลาดูแลลูก เธอบอกว่าเหนื่อยสายตัวแทบขาด แต่ต้องอดทนและทำทุกอย่างเพื่อลูก อยากให้ลูกดีขึ้น แค่ลูกลมองเธอด้วยความรัก ยิ้ม หัวเราะให้กับเธอ และเรียกเธอว่า “แม่” แค่นั้นก็เป็นพลังใจที่ยิ่งใหญ่สำหรับให้มีแรงใจในการต่อสู้ชีวิตต่อไป แม้ว่าในอนาคตข้างหน้าจะไม่รู้ว่าเป็นอย่างไรก็ตาม

แต่ในวันนี้ที่มาเที่ยวสวนสัตว์ดุสิตนั้น สามีคุณจ่านงค์ได้พ้นโทษแล้ว และได้มาเที่ยวกับครอบครัว คนเป็นพ่อคอยอุ้มลูกน้อยอย่างอ่อนโยน แม่คอยอยู่เคียงข้าง

เดินเที่ยวชมสัตว์นานาชนิดด้วยความเพลิดเพลิน เป็นภาพที่ทำให้ฉันน้ำตาไหลโดยไม่รู้ตัว เกิดความรู้สึกตื่นตันทันจนยอมรับว่าไม่เคยเห็นภาพครอบครัวเด็กพิการที่มีพ่อแม่พร้อมหน้าพร้อมตากันเช่นนี้ จะเห็นแค่ผู้เป็นแม่เท่านั้นที่คอยดูแลลูก พลังของความรัก ความเข้าใจ สายใยของความเป็นครอบครัว มีส่วนช่วยกัน มนุษย์เราสามารถปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตใหม่ๆ ให้เกิดขึ้น โดยสื่อความปรารถนาทางภาษากาย เป็นภาษาที่ลึกซึ้งโดยไม่ต้องใช้คำพูดสื่อ หากเกิดขึ้นผ่านท่าทาง สีหน้า ทั้งจากรอยยิ้ม การโอบกอด บีบนิ้ว ซึ่งภาษากายนั้นมีพลังและอานุภาพที่ยิ่งใหญ่ ไม่ว่าจะเป็นผู้รับหรือผู้ให้ การกอดและการสัมผัสด้วยความรัก นอกจากจะถ่ายทอดพลังใจ ความรู้สึกดีๆ แล้ว เช่น ความห่วงใย ความอบอุ่น หรือการให้กำลังใจ ทำให้รับรู้ถึงความรู้สึกดีๆ ที่ถ่ายทอดให้แก่กันและกัน อย่างในกฎธรรมชาติตามหลักของศาสนา พุทธนั้นกล่าวว่า กฎธรรมชาติ (อ้างอิง คุณสุภาภรณ์ อินทอง คง ศูนย์ การเรียนรู้ภาคใต้, ๒๕๔๘, www.thaingo.org) คือ กฎแห่งความไม่เที่ยงแท้แน่นอน หนอยุ่ยาวนานตลอดไปตามความต้องการของมนุษย์ไม่ได้ และหาตัวตนที่แน่นอนไม่ได้ เพราะมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาตามปัจจัยที่มีอยู่ มนุษย์ในฐานะเป็นส่วนหนึ่งของธรรมชาติ และต้องอยู่ภายใต้กฎธรรมชาติ จะต้องปฏิบัติอย่างไร จึงจะถูกต้อง พอดี มีความศานตสุขใจได้ จะต้องปฏิบัติตนดำรงตนตามกฎธรรมชาติไม่ฝืนกฎ ไม่ฉีกกฎธรรมชาติ ซึ่งไม่เข้าใครออกใครแต่เป็นกลางเสมอ กฎธรรมชาติที่ไม่เข้าใครออกใครนี้ ภาษาธรรม ท่านเรียกว่า มัชฌิมนธรรม แปลว่า ธรรมที่เป็นกลาง หรือ หลักความจริงที่เป็นกลางตามธรรมชาติ (พระธรรมปิฎก ประยุทธ์ ฤๅณโณ, ๒๕๒๓) และกฎแห่งกรรมเป็นหลักการหนึ่งของกฎธรรมชาติ มีอยู่ว่า

กฎแห่งกรรม

- การกระทำทางกาย-วาจา-ใจย่อมให้ผลของมัน
- ผู้ปฏิบัติยอมรับผลของการปฏิบัติ

ฉะนั้น ฉันเชื่อว่า การสัมผัส โอบกอดนั้น ส่งผลให้ชีวิตเป็นสุข สงบ เกิดความมั่นใจ เข้าใจถึงคุณค่าของชีวิต และเกิดเป็นพลังใจอันยิ่งใหญ่ เมื่อกายกับใจทำงานสัมพันธ์ ชีวิตก็จะพบกับความพอดี ไม่ฟุ้งเฟ้อ บางครั้งการดำเนินชีวิตแบบเรียบๆ ไม่หรูหรา ไม่ทันสมัย อย่างคนอื่น อาจจะล้าหลัง ตกยุค ตกเทรนด์ หรือเขยิบๆ แต่ก็นับว่าเป็นวิถีชีวิตที่มั่นคง สุขสงบ ไม่ฟุ้งซ่าน ไม่ตกเป็นทาสกิเลส ตัณหา ไม่เป็นเหยื่อนักการตลาด หรือให้นักโฆษณาอมเมมา อย่างนี้แหละที่เรียกว่า “ชีวิตแบบพอเพียง” คือ ใ้เท่าที่จำเป็น ไม่ก่อนนี้ แต่ไม่ไข้อย่างอึดคัดขัดสน เน้นการใช้ชีวิตที่มีความสุขในครอบครัว แค่นั้นก็น่าจะทำให้เราได้พบความกับความสุขที่แท้จริง

ครั้งนี้ฉันได้คำตอบแล้วว่า ความสุขมันอยู่ที่ไหน แล้วต้องทำอะไรถึงจะมีความสุข

“ความสุขมันอยู่ที่ใจ แล้วความพอดีนั่นมันก็อยู่ที่ใจของเราเหมือนกัน แต่เรารู้จักพอใจกับสิ่งที่ตนเองมีอยู่ ความสุขก็จะเกิดขึ้น เราต้องฝึกวิถีคิดให้รู้จักพอเพียงแต่ทำอะไรให้พอดี ไม่หนัก ไม่เบา ประพฤติตนตามทางสายกลาง เรายุ่เองก็จะเข้าใจได้ทันที เรียกได้ว่าเป็น “การรู้แจ้ง” ตัวเรานั้นก็สามารถทำได้ แม้ว่าอาจจะทำได้ไม่เต็มที่หรือดีที่สุด ก็ไม่เป็นไร เชื่อว่าความสุขจะบังเกิดกับทุกคนนั้น

มันเป็นความสุขที่ไม่อาจหาซื้อได้จากที่ไหนเลย เช่นเดียวกัน หากมนุษย์ทั้งโลก ปรับแนวคิดให้รู้จักและเข้าใจใน “ความพอเพียง” โลกกลมๆ ไบนี่ คงลดความ

ขัดแย้ง แกร่งแย่งชิงดีชิงเด่นกัน การสู้รบฆ่าฟัน ขจัดความวุ่นวาย สังคมมนุษย์คงจะมีแต่สันติสุข ความพอเพียงแห่งทางสายกลาง ในกระแสวิถีชีวิตของ “ความสุขแบบยั่งยืน”

หลักความพอเพียง :

“ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควร ต่อการมีผลกระทบใดๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน”

(สามองค์ประกอบสำคัญคือ ๑. ความพอประมาณ ๒. ความมีเหตุผล ๓. มีภูมิคุ้มกันในตัว)

ความสุข

๑. สามีสุข สุขภาพที่ต้องอาศัยวัตถุภายนอก มาตอบสนองความต้องการของ ตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ จึงแสวงหาไม่รู้จัก หวงหึง ผูกพัน กลัวสูญเสีย

๒. นิรามิสสุข สุขภาพภายใน เกิดจากใจที่สงบ สอด สว่าง เกิดความพอเพียง-ไม่ดิ้นรน

ความพอ : สันโดษ

หลัก : จะทำอะไร ให้ทำด้วยอิทธิบาทธรรม คือ ทำอย่างเต็มที่ และเมื่อได้ผลออกมาอย่างไรจากการกระทำครั้งนั้นก็ให้เกิดความสุข-ความพอเพียง (ถ้าไม่ได้ผลตามต้องการให้ปรับปรุงใหม่คราวหน้า)

ความสุข-ความพอ

- พอใจในสิ่งที่ได้
- พอใจในสิ่งที่มิ
- พอใจในสิ่งที่มีความสุขในความพอ
- ตามควรแก่ความสามารถ
- ตามควรแก่ภาระที่
- ตามควรแก่ฐานะ
- ตามควรแก่กฎเกณฑ์สังคม (จริยธรรม) กฎ

เกณฑ์ศีลธรรม และกฎเกณฑ์ของกฎหมาย ๕

อ้างอิงจาก

- www.fineart.cmu.ac.th/library/Update%20day/porpeang.htm
- คุณสุภาภรณ์ อินทองคง ศูนย์การเรียนรู้ภาคใต้, ๒๕๔๘, www.fhchingo.org

ความรู้ท้องถิ่น : การจัดการความรู้สู่การจัดการสังคม

เขียนโดย นิพนธ์ เทียนนิเวศ นิธิ เอียวศรีวงศ์
ไพบุลย์ วัฒนศิริธรรม

จัดพิมพ์โดย วิทยาลัยการจัดการทางสังคม

พิมพ์เมื่อ พ.ศ.๒๕๔๗

คำนำโดย ศาสตราจารย์ นพ.ประเวศ วะสี

กล่าวว่าบทความของทั้ง ๓ ท่านที่อยู่ในหนังสือเล่มนี้ ล้วนเกี่ยวกับความรู้ในตัวคนทั้งสิ้น จึงขอให้ช่วยกันทำความเข้าใจและเห็นคุณค่าความรู้ในตัวคน จะนำไปสู่ศีลธรรมพื้นฐานคือการเคารพศักดิ์ศรี คุณค่าความเป็นคนของทุกคนอย่างเท่าเทียมกันโดยเฉพาะคนเล็กคนน้อย คนยากจน (ในที่นี้ผู้เขียนขอเพิ่ม “คนพิการ” เข้าไปด้วย)

“ดาวพลูโตถูกปลดแล้ว!...” จากนั้นดาวพลูโตไม่คู่ควรที่จะถูกบันทึกหรือได้รับการจดจำอีกต่อไปในระบบสุริยะจักรวาล! ฉันท่านอ่านข่าวนี้ด้วยความตื่นเต้น ป่านนี้นาซ่า นักวิทยาศาสตร์ นักดาราศาสตร์ นักจักรวาลวิทยา นักวิชาการแขนงต่างๆ จะต้องตกตลิ่งพริ้งเฟริศ!

พิไรเอ้อย! เสียแรงที่เราอุตส่าห์ท่องจำมาตั้งแต่เล็ก แต่น้อยว่าพลูโตเป็นหนึ่งในสมาชิกของสุริยะจักรวาลแห่งนี้...นี่โลกข้างนอกจะปั่นป่วนเพียงใดหนอ...คิดได้แบบนี้แล้วฉันจึงทดลองออกไปนอกบ้านเพื่อสังเกตสังกา

ดูปฏิบัติการความเคลื่อนไหวของโลกภายนอก ป่านนี้คง
ป่วนปั่นกันเต็มที่แล้ว...

สาวทำออกจากบ้านอย่างระแວดระวัง และฉันก็
พบว่า...

นั่น! ร้านส้มตำยังมีสมาชิกนั่งไชยซุบหน่อไม้กัน
อย่างเอร็ดอร่อย ลุงเม้งยังยืนตัดผมดังเดิม ป้าเม้ายัง
ทอดข้าวเม้าอย่างไม่สะทกสะท้าน หน้าบ้านเหตุการณ์
ยังไม่เปลี่ยนแปลง

ทำไมไม่มีใครใส่ใจพลูโตดังที่เราคาดหวัง...

แล้วทำไมใครๆ จะต้องไปใส่ใจกับพลูโตด้วยเล่า
เสียงตัวเองถึงกันดังลั่น ฉันฟังความป่วนป่วนใน
สมองตัวเองอยู่พักใหญ่จึงปลิกไปนอนกินกล้วยน้ำว้าและ
หยิบหนังสือเล่มหนึ่งมาอ่าน แก๊กลุ่ม...

**“ความรู้ท้องถิ่นการจัดการความรู้สู่การจัดการ
สังคม”** หนังสือชื่อยาวฟังดูคล้ายงานวิชาการที่ขิงทฤษฎี
ทางความรู้ไว้แน่นเอียดชวนท้าวว่าง

แต่เปล่าเลย...หนังสือเล่มนี้บางกระทัด พกพา
สะดวก และที่สำคัญอ่านง่าย ไม่มีถ้อยคำทางวิชาการให้
ปวดหัว ฉัน (ซึ่งเป็นคนขี้เกียจและมีไอ.คิวต่ำ) สามารถ
อ่านจบภายในเวลารวดเดียวราวกับอ่านหนังสือการ์ตูน
อ่านจบแล้วฉันก็เลิกสนใจมติเกี่ยวกับดาวพลูโต! เลิกตื่นตื่น
และหายงุนงุนว่าเหตุใดผู้คนรายรอบถึงไม่ได้ตื่นตื่นใส่ใจ
กับการไป การอยู่ของพลูโต!

เพราะหนังสือเล่มนี้บอกให้เราเห็นว่า ความรู้ที่เราคิด
ว่าสำคัญที่สุด ถูกที่สุด จริงที่สุดนั้น อาจเป็นเพียง
ผลผลิตของคนที่มีอำนาจกลุ่มหนึ่งที่สามารถเลือก ตัดสิน
ให้อะไรสำคัญ หรือไม่สำคัญสำหรับสังคมหนึ่งๆ เท่านั้น
“ความรู้” จำนวนมากของคนเล็กๆ ของคนที่ไร้พลังอำนาจ
จึงถูกมองผ่านละเลย กระทั่งไม่ถูกจัดเป็นความรู้ เช่น
ความรู้ของลุงเม้งจากประสบการณ์ในการตัดผม ความรู้
ที่ป้าเม้าสั่งสมมาจากการทอดข้าวเม้าได้อย่างชวนกิน
เหล่านี้เป็นความรู้ที่คนเหล่านี้ใช้หล่อเลี้ยงชีวิต ดำรงชีพ
แต่อาจไม่ถูกจัดเป็นความรู้ในแวดวงการศึกษา

“หนังสือเล่มนี้บอกให้เราเห็นว่า ความรู้ที่เราคิดว่า
สำคัญที่สุด ถูกที่สุด จริงที่สุดนั้น อาจเป็นเพียง
ผลผลิตของคนที่มีอำนาจกลุ่มหนึ่งที่สามารถเลือก
ตัดสินให้อะไรสำคัญ หรือไม่สำคัญสำหรับสังคม
หนึ่งๆ เท่านั้น ”

เช่นเดียวกับความรู้จำนวนมากที่ซุกซ่อนอยู่ในตัว
คนพิการ คนที่มีประสบการณ์ในการดูแลคนพิการ อาจ
ไม่ถูกถ่ายทอด ไม่สำคัญ และไม่ได้รับการเชื่อถือเท่ากับ
ความรู้จากสถาบันการแพทย์ ทั้งที่ชุดความรู้และ
ประสบการณ์เหล่านั้น ทำให้ชีวิตที่พิการสามารถดำรง
ชีวิตอยู่ได้จริง ความรู้เหล่านี้ไม่ได้ถูกจารึกผ่านลาย
ลักษณ์อักษร แต่ถูกจารึกไว้ในชีวิต เป็นความรู้จากการ
ปฏิบัติ

หนังสือเล่มนี้อาจไม่ได้สอนให้เราเชื่อในความรู้ แต่
สิ่งที่หนังสือเล่มนี้บอกจะทำให้เรารู้เท่าทันและเคารพใน
ทุกๆ ความรู้ของมนุษยชาติ

(ป.ล. จีๆ! นอกจากหนังสือเล่มนี้จะทำให้ฉันเลิก
สนใจการมีอยู่จากไปของดาวพลูโตแล้ว ยังทำให้ฉันตั้ง
และตระหนักถึงคุณค่าในวิชาตัดผมของลุงเม้งและวิธี
การทอดข้าวเม้าได้อย่างสะอาดสะอาดของป้าเม้ามากขึ้น
อีกโข) ♪

Quotation :

สิ่งสำคัญของการศึกษาทฤษฎีของความรู้ ของ
ชาวบ้าน (หรือของคนพิการ)* คือการทำทำความเข้าใจ
กระบวนการสร้างความรู้และรับรู้ถึงการดำรงอยู่ขององค์
ความรู้แบบชาวบ้าน (หรือของคนพิการ)* ที่ยังมี
บทบาทในการจัดการความเป็นไปในชุมชนท้องถิ่น (หรือ
การดำรงชีวิตของคนพิการ)* รวมทั้งไม่ตัดสินว่าความรู้
ของท้องถิ่น (หรือของคนพิการ)* ต่ำกว่าความรู้ของ
กระแสหลัก การทำความเข้าใจดังกล่าวย่อมจะนำไปสู่
การยอมรับความแตกต่างของวิถีคิด และการดำรงอยู่
ร่วมกันของความแตกต่างเหล่านั้น

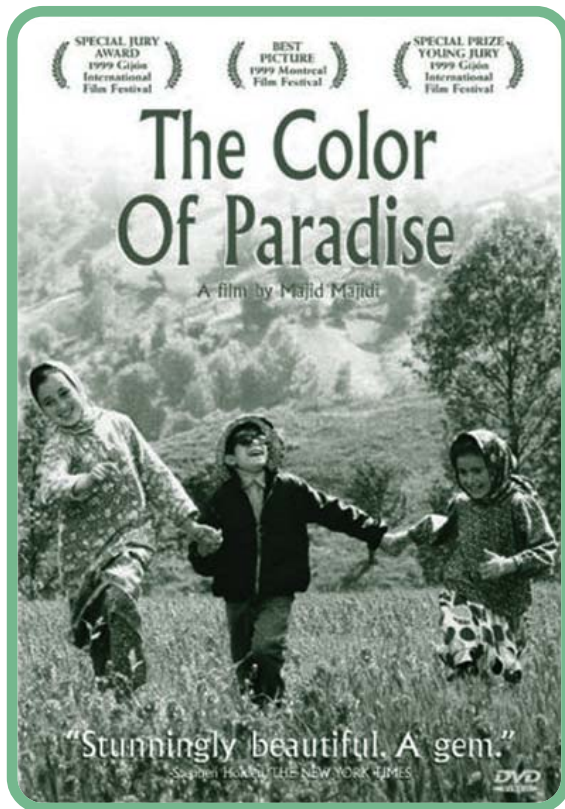
* เพิ่มเติมโดยผู้เขียน

The Color Of Paradise

สวรรค์หลากสีสันแต่เราเลือกมองเห็นเพียงสีเดียว

๑.

เราสามารถสัมผัสและเข้าถึงความงามของโลกได้หลายแบบไม่ใช่หรือ?

ทุ่งดอกไม้หลากสีสัน แต่เชื่อว่าเด็กชายตาบอดเช่นโมฮัมหมัดจะมองไม่เห็น

เขาเห็นและสัมผัสมันได้ เมื่อย่ำพามาหยุดอยู่หน้าต้นไม้ที่เขาเคยปลูกไว้เมื่อปีกลาย เขามองเห็นมัน เพราะ “เห็น” ในความหมายของเขาคือ การสัมผัสและการฟังเสียง เขารู้ได้ว่ามันโตขึ้น

เสียงนกร้องที่ดังก้องในชายป่า เขารู้ได้ว่ามันเป็นนกชนิดไหนและทำไมมันถึงคุยกัน

๒.

“เห็น” ของโมฮัมหมัดคือการเอามือไปสัมผัสรับรู้ความเป็นไปและความเคลื่อนไหวรายรอบด้วยเสียงและหัวใจ

ถึงตาบอดแต่โมฮัมหมัดก็สามารถเห็นสีสันของสวรรค์บนพื้นโลก

ถ้าเพียงแต่ฝ่ามือของพ่อจะไม่พยายามมาบังไว้...

The Color Of Paradise เป็นหนังอิหร่านที่ออกฉายในปี ๑๙๙๙ มีการันตีคุณภาพของหนังด้วยรางวัลมากมาย หนังได้นำเสนอให้เห็นถึงชีวิตของเด็กชายตาบอดคนหนึ่ง เมื่อสิ้นเทอมในโรงเรียนสอนคนตาบอดโมฮัมหมัดต้องกลับไปอยู่บ้านในชนบท เด็กชายรู้สึกดีใจยิ่งเพราะมันทำให้เขาได้กลับไปหาย่าและน้องสาวทั้ง ๒ คน ส่วนพ่อของเขากลับรู้สึกตรงกันข้าม อาจไม่ใช่เพราะเขาไม่รักลูกชาย แต่ดูเหมือนว่าโลกทั้งโลกของคนเป็นพ่อกลับมีสีหม่น หลุดไม่พ้นจากเรื่องราวหนักหน่วงที่กดทับชีวิต ทั้งเรื่องที่มีญาติตายจาก และเรื่องที่มีลูกชายตาบอดเป็นภาระให้ต้องดูแล เขาคิดว่าสวรรค์และพระเจ้าไม่เคยเข้าข้างคนอย่างเขา วันหนึ่งเขาจึงตัดสินใจที่จะพาลูกชายไปทิ้งไว้กับข้างไม้ตาบอด เพราะไม่อยากรับภาระในการดูแลและอยากให้ลูกชายได้มีวิชาช่างไม้ไว้เลี้ยงชีพด้วยตัวเองในภายหลัง

โมฮัมหมัดจึงจำต้องจากบ้านไปโดยที่ไม่อยากไป (เพราะพ่อหลอกเขา) เขาอยากอยู่กับย่า อยากอยู่ในบ้านดินหลังนั้นกับพ่อและน้องสาว

ฉากสำคัญฉากหนึ่งในหนังและน่าจะเป็นแก่นสำคัญที่คนทำหนังต้องการสื่อสารไปยังคนดูคือ ฉากที่ช่างไม้กำลังสอนให้เขาเลือกไม้เพื่อมาแกะสลัก มีหยดน้ำตาแห่งความรวดเร็วของโมฮัมหมัดหยดไปบน

“...น้อย ก็ หนึ่ง” ๑๓

หลังมือเขา เขานึกว่าเด็กชายร้องไห้เพราะความคิดถึงบ้าน แต่โลกที่มีสันของโมฮัมหมัดกำลังหม่นเศร้าเขาบอกว่า เขาร้องไห้เพราะไม่มีใครรักเขาเพราะเขาตาบอด

“ถ้าผมมองเห็น ผมจะได้ไปโรงเรียนเหมือนเด็กอื่น ๆ แต่ตอนนี้ผมต้องไปโรงเรียนของคนตาบอด ซึ่งอยู่อีกด้านของโลก ครูบอกผมว่าพระเจ้ารักคนตาบอด เพราะเขามองไม่เห็น แต่ผมบอกว่าถ้ามันเป็นอย่างนั้น ท่านก็น่าทำให้เราตาบอด ทำให้เรามองไม่เห็นท่าน ครูตอบว่าพระเจ้าคือสิ่งที่มองไม่เห็นท่านสามารถอยู่ในทุกๆ ที่ เธอสามารถรู้สึกถึงท่าน เธอสัมผัสท่านผ่านทางนิ้วมือของเธอ ตอนนี้ผมยื่นมือไปทุกที่จนกว่าผมจะสัมผัสท่านได้ และบอกท่านทุกอย่างแม้แต่ความลับภายในใจ...”

ช่างไม่คนนั้นนั่งฟังด้วยความสะเทือนใจแล้ว กล่าวว่ามันเชื่ออย่างที่ครูของเธอบอก แล้วเขาก็เดินจากไป ปลอ่ยโมฮัมหมัดนั่งร้องไห้ได้ต้นไม้ใหญ่ลำพังท่ามกลางสายลมแรง...

หรืออีกนัยหนึ่ง The Color Of Paradise ตั้งใจจะบอกว่า หากปราศจากความเชื่อและความศรัทธาแล้ว ชีวิตก็จะมีตบอด

๓.

หลายปีมานี้ในเมืองไทย (เมืองที่ห่างไกลจากบ้านโมฮัมหมัดที่อิหร่าน) มีการพูดถึงเรื่องการจัดการความรู้กันอย่างแพร่หลาย เพราะเราต่างก็ตระหนักกันว่ามีควมรู้มากมายที่ถูกทำหล่นหายไปจากการศึกษา

๑๔ “...นี้ อ ย ก็ น ึ่ง”

กระแสหลัก การศึกษาที่มุ่งแต่สอนให้คนออกไปเป็นทุนยนต์รับใช้องค์กร การศึกษาที่ละเลยไม่แะแสดงความรู้ภูมิปัญญาที่คนเล็กคนน้อยใช้ถ่ายทอดเพื่อดำรงชีพเลี้ยงชีวิตอยู่ได้ในชุมชน แม้ชุดความรู้จากคนเล็กคนน้อยเหล่านั้นไม่ได้หายไปไหน แต่มักไม่ได้รับการยอมรับและนับวันมีแต่จะผลัดใส่ให้หลุดไปอยู่ชายขอบและพร้อมที่จะตกหล่นสูญหายไปกับกาลเวลา ความรู้ของชาวประมง ความรู้ของชาวนา ความรู้ของชาวปากกะญอ ความรู้ของคนหาปลาและหาของกินที่ป่าบุงป่าทาม ความรู้ของคนที่ดำรงชีพอยู่กับป่าชายเลน ความรู้ของช่างตัดเย็บ กระสอบ ความรู้จากคนพิการ ฯลฯ

ความรู้จากคนนอกกระบบการศึกษากระแสหลัก เหล่านี้ถูกหมางเมินและเหยียดหยามมองข้ามและถึงที่สุดก็ไม่ใคร่มีใครนับเป็นความรู้ ต่างก็มองข้ามและไม่เชื่อมั่นว่าความรู้เหล่านั้นจะเป็นเครื่องมือที่ช่วยในการดำรงชีวิตได้ หรือถ้าเชื่อว่าได้ก็ไม่ใคร่มีใครตระหนักว่าเป็นความรู้ที่สำคัญ นั่นเป็นเพราะเราเอาความรู้มาตีค่าเป็นเงินตรา อาทิ ความรู้ทางด้านวิศวกรรม ความรู้ทางด้านกราฟิกดีไซน์กลายเป็นความรู้ที่มหาวิทยาลัยส่วนใหญ่ต่างก็ให้ความสำคัญ เพราะตีค่าว่ามันสามารถบิดผันเป็นช่องทางสร้างเงินตราให้กับผู้เรียนได้มากกว่า ความรู้ของชาวนา ความรู้ของคนหาปลา

เมื่อความรู้ถูกตีค่าด้วยการตลาด ความรู้ที่ช่วยในการดำรงชีวิต ความรู้ของคนชายขอบ จึงกลายเป็นความรู้ที่ไม่มีใครใส่ใจที่จะจำเรียนศึกษาและให้ความสำคัญ เช่นเดียวกับความรู้ของคนตาบอดเช่นเด็กชายโมฮัมหมัด เมื่อผัสสะจากดวงตาคู่นั้นอ่อนด้อยลงไป แต่เขาก็มีกระบวนการสร้างผัสสะใหม่ๆ ขึ้นมาแทนที่ในการรับรู้โลก เรียนรู้ที่จะดำรงชีพและมีชีวิตอยู่

ใช่ โมฮัมหมัดและคนตาบอดอีกนับล้านคนในโลกใบนี้มองไม่เห็น แต่ก็ไม่ได้หมายความว่าเราจะสูญเสียโอกาสในการชื่นชมความงามของทุ่งดอกไม้ หรือหมดโอกาสในการดำรงชีวิต

ฟ้ากว้าง ทุ่งข้าวสุ่ม ดอกไม้หลากสี นกร้อง ๆ เหล่านี้ โมฮัมหมัดสัมผัสได้ด้วยวิธีและชุดความรู้แบบที่เขาสกัดออกมาจากประสบการณ์ของตัวเอง

ทั้งยาและโมฮัมหมัดมีความสุขยิ่งกับการได้เดินไปในสวนบนเนินเขาท้ายหมู่บ้าน

หนึ่งสะท้อนออกมาให้เห็นว่าเขารู้จักความสวยงามของดอกไม้ด้วยการเอามือไปสัมผัสและเงี่ยหูฟัง

แต่ใช่ว่าโมฮัมหมัดจะมีความรู้เฉพาะนอกห้องเรียนเท่านั้น ความรู้ที่ถ่ายทอดกันในห้องเรียนเป็นที่ปรารถนาของเขาเป็นอย่างยิ่ง เขาร่ำร้องที่จะไปโรงเรียนกับน้องๆ แต่ยาไม่เห็นด้วยเพราะเกรงว่าหลานจะเรียนไม่ได้ แต่สุดท้ายด้วยความสงสารหลานเธอจึงพาเขาไปโรงเรียนด้วยตัวเอง และปรากฏว่าโมฮัมหมัดสามารถเรียนหนังสือได้และเรียนได้ดีกว่าเด็กคนอื่นในห้องเรียนด้วยซ้ำ (เพียงแต่ต้องมีหนังสือเบรลล์สำหรับเขาเท่านั้นเอง) ถึงกระนั้นพ่อของเขาก็กังขาไม่ยอมให้ลูกไปเรียนหนังสืออยู่ดี และวันที่ย่าไม่อยู่เขาจึงแอบพาโมฮัมหมัดหนีไปทิ้งไว้กับช่างไม้ตาบอด

หนึ่งจับด้วยฉากสะเทือนใจ คือพ่อพามาโมฮัมหมัดไปทิ้งและเขาตกสะพาน...

“ หนึ่งสะท้อนให้เห็นว่า คนที่ทั้งพิการ ทั้งจน ทั้งไร้อำนาจนั้น แม้จะมีชุดความรู้ในการดำรงอยู่กับโลกได้ ชื่นชมโลก และมีความสุขกับโลกได้เพียงไร ก็ไม่เคยมีคนสนใจหรือให้ความสำคัญ ”

จากนั้นก็ใช้สัญลักษณ์แทนความอ้างว้างที่จักรวาลมีต่อคนตาบอด ด้วยภาพโมฮัมหมัดจมน้ำนอนเผชิญเกลียวคลื่นที่สาดซัดอยู่ริมทะเลกว้างอย่างเดียวดาย

The Color Of Paradise ไม่ใช่หนังสือ และไม่ใช่หนังที่เอาความเขย่าขวัญและความพิการมาเพื่อเรียกน้ำตาและความประทับใจจากคนดู ทั้งยังไม่ใช่หนังปลอบโยนพวกพุ่มพ่ายกับชีวิต

ไม่ใช่หนังที่ทำมาเพื่อการนั้น

ภายใต้เนื้อหนังที่สวยงาม และหล่อหุ้มไว้ด้วยประเด็นของความเชื่อ ความศรัทธา แต่ The Color Of Paradise ก็ไม่ลืมหูลืมใจจะฝากกระดูกไว้ทางคอคนดู ด้วยการสะท้อนให้เห็นว่า คนที่ทั้งพิการ ทั้งจน ทั้งไร้อำนาจนั้น แม้จะมีชุดความรู้ในการดำรงอยู่กับโลกได้ ชื่นชมโลกและมีความสุขกับโลกได้เพียงไร ก็ไม่เคยมีคนสนใจหรือให้ความสำคัญ

อันที่จริงอย่าว่าแต่สังคมอิหร่านเลย โลกทั้งโลกก็มองและปฏิบัติกับคนพิการแทบไม่ต่างกัน

รู้ทั้งรู้ ว่าสรรงสรรคมีหลากหลาย แต่ส่วนใหญ่แล้วเราก็มักจะเลือกมองและจินตนาการไว้เพียงสี่เดียว ๕

“...น้อย ก็ ห นึ่ง ”

ด้วยทางแผนงานสร้างเสริมสุขภาพคนพิการในสังคมไทย (สสพ.) ได้มีโครงการจัดพิมพ์เพื่อคึกเกิดบุคคลเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจต่อความพิการและคนพิการ เพื่อสื่อสารไปยังสังคมวงกว้าง ได้มุ่งสนับสนุนการผลิตผลงานที่สามารถสร้างอรรถรสทางวรรณกรรมและความรอบรู้ทางด้านสังคมศาสตร์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความรู้ทางสังคมศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับคนพิการ โดยจัดพิมพ์และจัดจำหน่ายในทั่วประเทศ และจะทยอยออกมาอย่างต่อเนื่อง สำหรับผลงานที่วางจำหน่ายไปแล้วก็คือ สารคดีชุดประสบการณ์ชีวิตคนตาบอด หรือ “เดินรำในความมืด”

อย่างไรก็ตามยุทธศาสตร์ที่สำคัญอีกด้านหนึ่งของ สสพ. คือ การเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนคนพิการและกระบวนการประสานให้เกิดการสร้างเครือข่ายของคนพิการ จากการทำงานที่ผ่านมาทำให้ สสพ. ได้ตระหนักดีว่ามีชุมชน องค์กรต่างๆ ที่ได้ช่วยกันทุ่มเทกายใจจัดทอสายใยเครือข่ายผู้พิการให้เกิดขึ้นอย่างจริงจัง บ้างก็เอื้อเฟื้อเจือจาน บ้างก็แบ่งปันความรู้ แบ่งปันทรัพยากร บ้างก็ช่วยกันเรียกร้อง ทวงถามสิทธิ สวัสดิการ และโอกาสต่างๆ ในสังคม ตลอดจนสร้างตำแหน่งแห่งที่ให้กับผู้พิการให้มีหมุดหมายตัวตนที่ชัดเจนในสังคมจนเกิดเครือข่ายเพื่อผู้พิการในด้านต่างๆ ในหลายภูมิภาคทั่วประเทศ

สสพ. ตระหนักดีว่า องค์ความรู้ วิธีการจัดการ หรือ กระทั่งมุมมองและวิถีคิดของสมาชิกในแต่ละเครือข่ายเหล่านี้ มีคุณค่าและมีประโยชน์เป็นอย่างยิ่ง ไม่ว่าจะเป็นองค์ความรู้ในด้านการสร้างและจัดการความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับคนพิการและความพิการในสังคมไทย หรือองค์ความรู้ในด้านการสร้างกระบวนการเครือข่าย ซึ่งเป็นสิ่งที่ดวงดวงของการทำงานพัฒนาต่างตระหนักและยอมรับต้องกันแล้วว่าแนวคิดเรื่อง “เครือข่าย” นั้นเป็นหนทางและกระบวนการที่สำคัญยิ่งต่อการพัฒนาสร้างสรรค์องค์กรและชุมชนในทุกๆ ด้าน สสพ. จึงได้ร้อยเรียงประสบการณ์อันมีคุณค่าเหล่านี้ มาสู่หนังสือ พ็อคเก็ตบุ๊กที่ชวนให้อ่าน ซึ่งท่านจะได้ทั้งความรู้ ความเข้าใจ และแง่คิดมุมมองต่างๆ จากเพื่อนๆ ผู้พิการของเราผ่านมุมมองของนักเขียนมืออาชีพได้อย่างน่าสนใจ และน่าติดตาม

ชื่อหนังสือ	เดินรำในความมืด
ผู้เขียน	วีระศักดิ์ จันทร์สงแสง
ประเภท	สารคดี
ราคา	๑๐๐ บาท
จัดพิมพ์โดย	แผนงานสร้างเสริมสุขภาพคนพิการในสังคมไทย
จัดจำหน่าย	บริษัทซีเอ็ดดูเคชั่น จำกัด (มหาชน)

เนื้อหาโดยสังเขป

ชีวิตในโลกมืดของคนตาบอดที่คนทั่วไปอาจคิดและเข้าใจไปว่าเป็นโลกที่หยุดนิ่งจมเจ้าอยู่กับที่ แท้จริงแล้วกลับเต็มไปด้วยความเคลื่อนไหวที่มีชีวิตชีวา แม้ดวงตาจะมองไม่เห็น คนตาบอดจำนวนหนึ่งได้พิสูจน์ให้เห็นแล้วว่า เขาสามารถพัฒนาศักยภาพของตัวเองได้ไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าคนปกติทั่วไป หากได้รับโอกาสและมีปัจจัยแวดล้อมที่เอื้ออำนวย ใน “เดินรำในความมืด” เป็นเรื่องราวชีวิตของคนตาบอดในหลากหลายวิถี ตั้งแต่อาจารย์มหาวิทยาลัย พนักงานธนาคาร เจ้าหน้าที่องค์กรระดับผู้บริหาร มหาบัณฑิต กระทั่งคนตาบอดในชนบทที่ยังอยู่กับวิถีชุมชนและการใช้แรงงาน รวมทั้งนักกีฬาโบลิ่งระดับชาติ มีอิมิมที่เคยร่วมเล่นดนตรีไทยวงเดียวกับสมเด็จพระเทพฯ และคู่สามีภรรยาตาบอดที่เลี้ยงดูลูกและส่งเสียให้เรียนหนังสือได้ด้วยตัวเอง ผ่านการนำเสนอด้วยสำนวนภาษาอันประณีตงดงามและกลวิธีการเล่าเรื่องที่ชวนติดตามอย่างงานสารคดีชั้นดี ด้วยความหวังว่าจะก่อให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้องต่อผู้ซึ่งอยู่ในโลกที่แตกต่าง เพื่อจะนำไปสู่การปฏิบัติต่อกันได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ไม่ว่าจะเป็นแง่ของการให้ความช่วยเหลือแก่ผู้พิการไปจนถึงการยอมรับเปิดใจรับพวกเขาในฐานะเพื่อนมนุษย์ที่เท่าเทียม